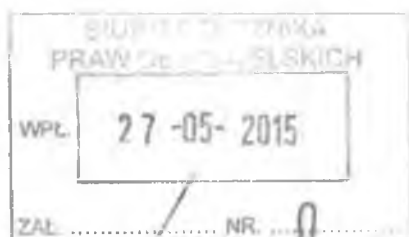

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA Skr. Pocz. 33
Centrala tel. 52 12 888

Warszawa, dnia 26.05.2015 roku

DWOiP, III. 072 - 10/15 / 15
150526 - 00889

Pani
Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
ul. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Małgorzata Pani Dyrektor

W nawiązaniu do pisma z dnia 5 maja 2015 roku (sygn. KMP.573.4.2015.MMo), przy którym przekazano Raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej KMP) z wizytacji Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Laskowcu, uprzejmie przedstawiam stanowisko Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji (dalej DWOiP) odnośnie sformułowanych przez Zespół zaleceń.

Na wstępie zauważyć należy, że część z nich (nr 3 – umieszczanie wychowanków w izbie przejściowych jedynie w przypadkach spełniających przesłanki ujęte w § 25 ust. 1 pkt 4 oraz § 44 ust. 1 pkt 4 i 5 rozporządzenia, nr 5 – zaprzestanie przeprowadzania kontroli rozmów telefonicznych wychowanków, nr 8 – naniesienie zmian w *Procedurze odwiedzin* zgodnie z uwagami zawartymi w pkt 8 raportu, nr 12 – organizowanie zajęć rekreacyjnych dla nieletnich w godzinach popołudniowych oraz naniesienie stosownych zmian w rozkładzie dnia, nr 13 – naniesienie korekty w adresie Biura RPO i uzupełnienie go o nr infolinii) spotkała się z aprobatą DWOiP oraz Dyrektora Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Laskowcu (jak wynika z przesłanych wyjaśnień). Skutkiem tego było ich przyjęcie do realizacji, co bez wątpienia przyczyni się do podniesienia poziomu przestrzegania praw nieletnich przebywających w powyższej placówce.

Należy też zauważyć, iż część zaleceń ma charakter systemowy i w tym zakresie prowadzone są przez Ministerstwo Sprawiedliwości prace legislacyjne, procedowany jest projekt założeń ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu

w sprawach nieletnich, zakres którego jest znany Rzecznikowi Praw Obywatelskich z racji czynnego uczestniczenia w prowadzonych konsultacjach.

Zaliczyć można do nich m.in. zalecenie nr 1 (kontrola osobista, stosowanie testów na obecność narkotyków), które dotyczy kwestii wynikającej z braku stosownego umocowania ustawowego (unormowanego jedynie w aktach niższej rangi) i jest systematycznie powtarzane w każdym raporcie KMP z wizytacji poszczególnych zakładów poprawczych i schroniska dla nieletnich. Tymczasem zagadnienia te, jak i kolejne wskazane w zaleceniu nr 10 (modernizacja urządzeń monitoringu w celu archiwizowania nagrań zgodnie z obowiązującymi przepisami) jest przedmiotem procedowanych ww. zmian opracowanych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Obecnie, proces legislacyjny obejmujący *projekt ww. założeń* jest na etapie uzgodnień międzyresortowych.

Zalecenie nr 2 dotyczące przeprowadzania kontroli pokoi nieletnich w obecności reprezentanta ze strony wychowanków, nie znajduje podstaw w obowiązujących przepisach.

Odnosząc się do zalecenia nr 4 nakazującego zaprzestanie stosowania środków dyscyplinarnych niezgodnie z ustawą, a wynikającego z informacji o nałożeniu na nieletniego, który był na „niepowrocie” dodatkowego dyżuru oraz stwierdzonego (jednostkowego) przypadku zamieszczenia w księdze środków dyscyplinarnych obok zapisu o udzieleniu nagany również zapisu sugerującego zastosowanie drugiego środka polegającego na obniżeniu kieszonkowego (str. 11 Raportu) należy wskazać że, z wyjaśnień dyrektora, jak i nadesłanych scanów wniosków o zastosowanie ww. środków dyscyplinarnych wobec nieletniego wynika, iż księga środków dyscyplinarnych jest wypełniona niezgodnie z decyzją dyrektora, który rozpoznając jednocześnie oba wnioski dotyczące dwóch zachowań nieletniego zastosował jeden surowszy środek w postaci obniżenia kieszonkowego. W oparciu o powyższe, nie można stwierdzić, iż środki dyscyplinarne są stosowane w sposób niezgodny z przepisami ustawy, lecz jedynie, że w sposób niewłaściwy prowadzona jest księga. Podobnie, z wyjaśnień dyrektora wynika, że nie są w placówce stosowane dodatkowe dyżury za niepowroty. W przypadku nieobecności nieletnich przewidzianych w grafiku dyżurów, wprowadzane są dyżury zastępcze (dodatkowe), które wykonują wszyscy pozostali wychowankowie obecnych

w zakładzie. W świetle wyjaśnień i przesłanych dokumentów należy przyjąć, iż zalecenie nr 4 jest niezasadne.

W przypadku zalecenia 6 (przeprowadzania kontroli korespondencji nieletnich zgodnie z art. 66 § 3 upn) należy zauważyć, że w świetle treści raportu sformułowanie tego zalecenia nie znajduje podstaw. Przywołany przepis daje uprawnienie do kontroli korespondencji w szczególnych przypadkach, a jak wynika z treści raportu, działania kontrolne nie są notoryczne, zdarzają się jedynie sporadycznie. Uzasadnia więc to przyjęcie, że w pałcówce przestrzegane jest w tym zakresie prawo nieletnich.

Ustosunkowując się do treści zalecenia nr 7, które sugeruje niezgodność całego katalogu nagród i środków dyscyplinarnych z przepisami ustawy, należy zauważyć, iż nieprawidłowości dotyczą jedynie przypadku braku dookreślenia dwóch zapisów o słowo „do”. Niewątpliwie jest to istotne i zasadne, dlatego też należy skorygować je zgodnie z ustawą. Z wyjaśnień dyrektora wynika, iż były to błędy pisarskie.

Odnosząc się do zalecenia nr 9 należy zauważyć, że z wyjaśnień dyrektora wynika, iż w czasie kontroli przedstawiciele KMP byli poinformowani o zamówieniu mebli do sypialni wychowanków, które zostały dostarczone do placówki na początku maja 2015r. Wydaje się, że w sytuacji oczekiwania na realizację złożonego wcześniej zamówienia, sformułowanie zalecenia w takiej formie było zbędnym.

Zalecenie nr 11 nakazujące organizowanie szkoleń dla pracowników pedagogicznych z zakresu ochrony praw dziecka w prawie międzynarodowym i krajowym, które cyklicznie jest powtarzaniem przy okazji każdej wizytacji, można by uznać za zasadne, w sytuacji stwierdzenie braku znajomości tej problematyki przez kadrę zakładu. Z treści Raportu nie wynika, aby tak było. Wizytujący podkreślają odpowiednie wykształcenie oraz bogatą ofertę szkoleniową w jakiej korzystają pracownicy placówki (szkolenia, konferencje, spotkania, studia podyplomowe). Niezależnie jednak od powyższego, dalsze szkolenia pracowników, w tym i z ochrony praw dziecka, o ile dotychczas nie uczestniczyli w takich, będzie z pewnością przydatne do prawidłowego wykonywania pracy.

Odnosząc się do zalecenia nr 14 należy stwierdzić, iż w świetle wyjaśnień dyrektora jest ono niezasadne. Z nadesłanego materiału wynika, iż Dyrektor po uzyskaniu informacji o opisywanym w raporcie zdarzeniu z dnia 23 stycznia 2015 roku,

przeprowadził postępowanie wyjaśniające, z którego sporządził stosowną notatkę (z dnia 30 stycznia 2015r.).

Obowiązujące przepisy obligują do prowadzenia dokumentacji zgodnie z rzeczywistym stanem. Fakt umieszczenia nieletniego w izbie przejściowej winien znaleźć więc odzwierciedlenie w książce izby przejściowej. Dlatego też zobowiązanie do prowadzenia dokumentacji zgodnie ze stanem faktycznym (zalecenie nr 15) należy uznać za zasadne.

Kwestia standardu izb przejściowych i odpowiedniego ich wyposażenia (nr 16) była przedmiotem wydanego zalecenia przez pracowników DWOiP w zaleceniach powizytacyjnych placówki za okres 5 letni w 2014 roku. W ramach realizacji tego zalecenia dyrektor poinformował, że pomieszczenia izb zostały odmalowane oraz zmieniono ich wyposażenie. Gruntowny remont przewidziano na 2015r. Aktualnie wg. wyjaśnień Dyrektora sporządzany jest kosztorys remontu.

2
M. Przytycki

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Wykonania Orzeczeń i Probacji

Mirosław Przytycki
sędzia

Laskowiec, 29.06.2015r.

Pani

Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
ul. Solidarności 77
00-090 Warszawa

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2015 -07- 02
ZAL.	/ NR.....

Odpowiadając na Państwa pismo z dnia 05.05.2015r. (sygn. KMP.573.4.2015.MMo) przy którym przekazano Raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Laskowcu uprzejmie wyjaśniam:

wszystkie zalecenia zawarte w raporcie w sposób niewątpliwy przyczynią się do podniesienia przestrzegania praw nieletnich przebywających w placówce.

Warto zauważyć, że wśród zaleceń są takie, które są poza gestią placówki. Wymagają rozwiązań systemowych, na co placówka nie ma wpływu.

Pozostałe zalecenia przyjęto do realizacji a znaczną część już zrealizowano.

Ad. zalecenie 1.:

Stosowana w Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Laskowcu procedura zapobiegania wnoszenia na teren placówki narkotyków, alkoholu i innych substancji niedozwolonych, w praktyce oznaczała możliwość sprawdzenia, w obecności wychowanka, czy w ubraniu przekazywanym do depozytu nie znajdują się środki i przedmioty zabronione.

Testy na obecność narkotyków w organizmie wychowanków były przeprowadzane sporadycznie i wyłącznie na wyraźne życzenie wychowanka, który w taki sposób chciał potwierdzić swoją prawdomówność.

Ad. zalecenie 2.:

Mimo, że przepisy rozporządzenia nie nakładają obowiązku dokonywania przeszukań pomieszczeń w obecności przedstawiciela wychowanków dla transparentności przeszukań w dniu 14.05.2015r., wydałem zarządzenie, że podczas przeszukania dokonywanego w pomieszczeniach grupy, obecny będzie przedstawiciel wychowanków tzw. „grupowy”.

Ad. zalecenie 3.:

W izbie przejściowej są umieszczani wyłącznie wychowankowie spełniający warunki wskazane w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich.

Przypadek wychowanka należy do niezwykle rzadkich i wynika wyłącznie z troski o bezpieczeństwo, zarówno tego wychowanka, jak i innych z nim przebywających. Wychowanek poprosił o pozostawienie go w izbie przejściowej do czasu nabycia prawa do urlopu. Wychowanek kończył 21 rok życia, był absolwentem i można mu było udzielić urlopu przysługujący jako wychowankowi zakładu poprawczego, którego nie wykorzystał. Relacje wychowanka z pozostałymi wychowankami grupy były na tyle złe, że należało go odizolować od pozostałych w celu zapewnienia w zakładzie bezpieczeństwa i porządku, o czym mówi §25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, w którym nie określa się precyzyjnie czasu pobytu a jedynie, że jest to czas określony. Jednocześnie nadmieniam, że w Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Laskowcu w izbie przejściowej na stanowisku wychowawcy zatrudniony jest pracownik, który prowadzi oddziaływania pedagogiczne. Wychowanek przebywający w izbie przejściowej nie pozostaje tylko pod opieka strażnika.

Wobec faktu, że takie rozwiązania nie są precyzyjnie regulowane przepisami, odstąpiono od tego typu praktyk.

Ad. zalecenie 4.:

W Zakładzie Poprawczym i w Schronisku dla Nieletnich w Laskowcu są stosowane środki dyscyplinarne wyłącznie dozwolone przepisami ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Przywołany w Raporcie przypadek dodatkowego dyżuru wynika z konieczności organizowania dyżurów zastępczych za wychowanków przebywających na przepustkach, urlopach bądź niepowrotach.

Ad. zalecenie 5.:

Zalecenie wykonano. Dokonano zmiany aparatu, przenośna słuchawka umożliwi zachowanie wychowankowi prywatności.

Ad. zalecenie 6.:

Przedstawiciele KMP nie wnosili uwag do obowiązującej procedury, która została poprawiona po uwagach wniesionych w czasie kompleksowej wizytacji prowadzonej przez pracowników DWOiP. Wszystkie uwagi zostały w procedurze uwzględnione. Rozbieżność w ocenie realizacji kontroli korespondencji wynika z zapisu „uzasadnione podejrzenie”, które jest nieprecyzyjne i wśród wychowanków może być rozumiane jako krzywdzące. Problem kontroli korespondencji był omawiany na posiedzeniu Rady Zakładu i Schroniska, gdzie zwracano uwagę na szczególną ostrożność w podejściu do kontroli listów. Nie są kontrolowane listy do rodziców, dziewczyn, instytucji, prawnych opiekunów. Bywa kontrolowana korespondencja z zakładami karnymi i aresztami, gdzie zachodzi „uzasadnione podejrzenie”, co jest zgodne z ustawą.

Ad. zalecenie 7.:

Katalog środków dyscyplinarnych zapisanych w Regulaminie ZPiSdN zawiera dwie pisarskie pomyłki: w wykazie środków dyscyplinarnych stosowanych w zakładzie punkt 9 „cofnięcie albo nieudzielenie zgody na wyjście poza teren zakładu na okres 3 miesięcy” brakuje słowa „do”, czyli „do 3 miesięcy”.

Podobny błąd dotyczy środków dyscyplinarnych w Schronisku, gdzie słowa „do” brakuje w punkcie 7: „cofnięcie zgody na korzystanie z Internetu lub gier komputerowych na okres „3 miesięcy”; powinno być „do 3 miesięcy”.

Obydwa błędy zostały skorygowane niezwłocznie, zmiana w Regulaminie została przyjęta na posiedzeniu Rady Zakładu i Schroniska w dniu 22.06.2015r., a następnie zatwierdzona przez Prezesa Sądu Okręgowego w Ostrołęce.

Ad. zalecenie 8.:

Procedura odwiedzin była zmieniana po uwagach wizytacji, gdzie został poszerzony krąg osób mających prawo do odwiedzin nieletniego. Problem odwiedzin był również omawiany na posiedzeniu Rady Zakładu i Schroniska, gdzie zwrócono uwagę na zmiany w procedurze. Warto dodać, że nigdy nie było skarg ani uwag na sposób realizacji odwiedzin w placówce, ani ze strony wychowanków, ani ze strony osób odwiedzających. Zmiany w procedurach zostały zatwierdzone w dniu 22.06.2015r. na posiedzeniu Rady Zakładu i Schroniska.

Ad. zalecenie 9.:

W trakcie kontroli, kontrolujących poinformowano, że szafki na rzeczy osobiste wychowanków, są zamówione. Aktualne zostały dostarczone komplety mebli do sypialń i służą wychowankom. Zadanie zrealizowano na początku maja.

Ad. zalecenie 10.:

Monitoring wizyjny rejestrujący pobyt wychowanka w izbie przejściowej został wyposażony w urządzenie reagujące na ruch, w celu wydłużenia czasu nagrania. Wobec zaleceń, niezwłocznie zostaną podjęte działania w celu sprostania zaleconym wymogom.

Ad. zalecenie 11.:

Szkolenia dla pracowników placówki z zakresu ochrony praw dziecka w prawie międzynarodowym i krajowym zostaną wprowadzone do planu WDN w nowym roku szkolnym.

Ad. zalecenie 12.:

Zalecenie przyjęto do realizacji.

Ad. zalecenie 13.:

Zalecenie przyjęto do realizacji.

Ad. zalecenie 14.:

W celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, niezwłocznie po zdarzeniu, przeprowadziłem postępowanie wyjaśniające, zobowiązując wychowawcę do pisemnego wyjaśnienia okoliczności zdarzenia. Następnie przeprowadziłem rozmowę wyjaśniającą z wychowankiem. Oba wyjaśnienia potwierdzały fakt próby niedozwolonego wyjścia wychowanka poza grupę schroniskową i uzasadnionego sprzeciwu wychowawcy wobec tego zamiaru. W celu uniemożliwienia wychowankowi opuszczenia grupy wychowawca zablokował własnym ciałem drzwi. Mimo to, wychowanek próbował wydostać się na zewnątrz. Mogło to zdarzenie zostać zinterpretowane jako użycie wobec wychowanka siły fizycznej. Po wysłuchaniu wyjaśnień poleciłem wychowawcy rozmowę z wychowankiem w celu omówienia zdarzenia oraz wyjaśnienia nieporozumień. W dalszej kolejności ponownie przeprowadziłem rozmowę z wychowankiem, który nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do zaistniałej sytuacji. Należy nadmienić, iż kontrolującym informacje na temat zdarzenia przekazywali inni wychowankowie, gdyż sam zainteresowany, wychowanek , przebywał już poza Schroniskiem, był zwolniony przez Sąd.

Ad. zalecenie 15.:

Wychowanek przebywał w izbie przejściowej wyłącznie z powodu większych możliwości zapewnienia bezpieczeństwa, z uwagi na większą skuteczność monitoringu zainstalowanego w obu pomieszczeniach. Należy nadmienić, że standard obu pomieszczeń jest taki sam. Decyzję o umieszczeniu wychowanka w izbie przejściowej podjąłem wyłącznie z powodu troski o jego zdrowie i bezpieczeństwo, za zgodą i świadomie wyrażoną prośbą wychowanka, którą zakomunikował osobom kontrolującym podczas wizyty kontrolnej.

Ad. zalecenie 16.:

Od czasu objęcia funkcji Dyrektora ZPiSdN w Laskowcu, w ramach posiadanego budżetu, permanentnie podejmuję działania zmierzające do poprawy standardów pobytu nieletnich w Zakładzie. Wykonano prace wymienione w protokole pokontrolnym. Remont izb przejściowych powinien zostać zakończony do końca sierpnia 2015r. Aktualnie sporządzany jest kosztorys remontu, dzięki któremu rozstrzygniemy, czy prace remontowe będziemy mogli wykonywać w oparciu o zapytanie o cenę, czy niezbędne będzie ogłoszenie przetargu. Prac tych nie można było wykonać w okresie grzewczym ponieważ planowane jest wykonanie ogrzewania podłogowego, które wymaga ingerencji w sieć C.O.

DYREKTOR

mgr Jacek Krzysztof Gociński

Do wiadomości:

1. Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji
- Ministerstwo Sprawiedliwości
2. Sąd Okręgowy w Ostrołęce

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2016-05-31

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.4.2015.MMo

Pan
Jan Krzysztof Gocłowski
Dyrektor Zakładu Poprawczego
i Schroniska dla Nieletnich w Laskowcu
ul Mazurska 28
07-401 Ostrołęka

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 czerwca 2015 r. (data wpływu do BRPO 2 lipca 2016 r.) uprzejmie dziękuję za pozytywne odniesienie się do zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji oraz wyjaśnienie wątpliwości zawartych w Raporcie powizytacyjnym.

W związku z tym, iż część zaleceń wymagała nakładów finansowych, a co za tym idzie – czasu potrzebnego na ich realizację, zwracam się do Pana z pytaniem, czy wyposażono sypialnie nieletnich o brakujące szafki na przechowywanie rzeczy osobistych, przeprowadzono modernizację urządzeń monitoringu w celu archiwizowania nagrań zgodnie z obowiązującymi przepisami, zorganizowano szkolenia dla pracowników placówki z zakresu ochrony praw dziecka w prawie międzynarodowym i krajowym, przeprowadzono prace remontowo-wyposażeniowe w izbach przejściowych.

Uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi do dnia 30 czerwca 2016 r. powołując się na numer sprawy.

z powierzeniem
Małgorzata Molak
Małgorzata Molak
Małgorzata Molak

Laskowiec, dnia 16.06.2016 r.

L. dz. 752/2016

Pani

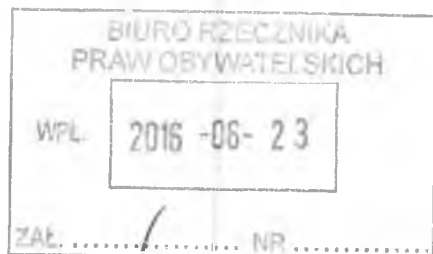
Małgorzata Molak

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Krajowy Mechanizm Prewencji

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Małgorzata Molak

w odpowiedzi na pismo z dnia 31.05.2016 r., nr sprawy KMP.573.4.2015 MMo uprzejmie informuję, że:

- sypialnie wychowanków zostały wyposażone w nowe meble zgodnie z protokołem pokontrolnym. Zalecenie zrealizowano do końca kwietnia 2015 r.;
- dokonano modernizacji urządzeń monitoringu w celu archiwizacji nagrań zgodnie z obowiązującymi przepisami. Urządzenie zostało wyposażone w 3 dyski o pojemności 4 TB każdy. Całość została wpięta w istniejący system monitoringu oraz zabezpieczona instalacją UPS. Prace wykonano do końca lutego 2016 roku;
- w dniu 13.05.2016 r. odbyło się szkolenie z zakresu ochrony praw dziecka, w którym uczestniczyli pracownicy pedagogiczni oraz strażnicy naszej placówki. Szkolenie prowadziła pani
- w roku 2015 przeprowadzono generalny remont izb przejściowych, izb chorych oraz zorganizowana została izba izolacyjna.

Zakres prac obejmował: demontowanie w pomieszczeniach krat wewnętrznych, zamontowano bezpieczne okna, zmieniono ogrzewanie i oświetlenie. Pomieszczenia są monitorowane a także wyposażone w instalacje przyzywową.

Pomieszczenie izby izolacyjnej wyłożone jest miękkim tworzywem.

Zarówno pomieszczenia izb przejściowych, izb chorych oraz izby izolacyjnej zostały wyposażone w nowe meble, które w izbie izolacyjnej są na stałe przytwierdzone do podłoża. Remont zakończono 27.08.2015 r. protokołem odbioru robót.

Jednocześnie nadmieniam, że od początku mojej kadencji przywiązuję dużą wagę do warunków bytowych wychowanków, w tym izb mieszkalnych oraz wszystkich pozostałych pomieszczeń służących wychowankom.

Małgorzata Molak
DYREKTOR
Małgorzata Molak
Małgorzata Molak